

PARTER (Antal tilltalade: 1)**Åklagare**

Extra åklagare Wilhelm Storck
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Jönköping

Målsägande

1. Wilma Alkeberg
Hagtornsgatan 6 B Lgh 1101
571 39 Nässjö

Ombud och målsägandebiträde:
Advokat Andreas Grudemo
Advokatfirman Rydberg & Erfors AB
Västra Storgatan 1
553 15 Jönköping

2. Saga Karlsson
Äpplestigen 11
571 38 Nässjö

Ombud och målsägandebiträde:
Advokat Andreas Grudemo
Advokatfirman Rydberg & Erfors AB
Västra Storgatan 1
553 15 Jönköping

Tilltalad

Zoran Tadic, 421201-9758
Sörängsvägen 51
571 38 Nässjö

Offentlig försvarare:
Advokat Inger Rönnbäck
Advokatbyrån Inger Rönnbäck
Box 31
541 21 Skövde

DOMSLUT**Begångna brott**

Sexuellt ofredande

Lagrum

6 kap 10 § 2 st brottsbalken

Påföljd m.m.

Dagsböter 150 å 60 kr

Skadestånd

1. Zoran Tadic ska utge skadestånd till Wilma Alkeberg med 5 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 31 augusti 2010 till dess betalning sker.
2. Zoran Tadic ska utge skadestånd till Saga Karlsson med 5 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 31 augusti 2010 till dess betalning sker.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Inger Rönnbäck tillerkänns ersättning av allmänna medel med 25 862 kr. Av beloppet avser 15 215 kr arbete, 4 560 kr tidsspillan, 915 kr utlägg och 5 172 kr mervärdesskatt.
 2. Andreas Grudemo tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som målsägandebiträde med 13 998 kr. Av beloppet avser 9 936 kr arbete, 1 140 kr tidsspillan, 122 kr utlägg och 2 800 kr mervärdesskatt.
 3. Av kostnaden för försvarare och målsägandebiträde ska Zoran Tadic till staten återbetala 3 986 kr.
-

Yrkanden m.m.

Åklagaren har yrkat ansvar för *sexuellt ofredande* enligt följande gärningsbeskrivning.

Tadic har blottat sig för Wilma Alkeberg och Saga Karlsson på ett sätt som kunde förväntas väcka obehag. Det hände någon gång under perioden 2010-05-01 – 2010-08-31 i hans verkstad vid Sörängsvägen i Nässjö.

Tadic begick gärningen med uppsåt.

Åklagaren har som bevisning, utöver förhör med den tilltalade, åberopat uppspelning av videoupptagning av förhör med målsägandena Wilma Alkeberg och Saga Karlsson, vilka vid tillfället var 7 respektive 8 år. Åklagaren har även åberopat viss skriftlig bevisning.

Målsägandena har yrkat skadestånd för kränkning med 5 000 kr vardera jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 augusti 2013.

Zoran Tadic har förnekat brott och motsatt sig att betala skadestånd och han har inte vitsordat något belopp som skäligt i sig. Han har dock vitsordat sättet för beräkning av ränta som skäligt.

Zoran Tadic har som bevisning åberopat förhör med sin son Daniel Tadic. Han har som skriftlig bevisning åberopat läkarintyg som finns intagna i förundersökningsprotokollet (fup) på sidorna 90ff och 94 (de delar som i protokollet är markerade med gul markeringspenna).

Förhören med Zoran Tadic och Daniel Tadic har spelats in.

Tingsrättens bedömning

Till grund för tingsrättens prövning ligger den muntliga bevisning som åberopats dvs. förhör med den tilltalade och hans son samt videouppspelningarna av polisförhören med målsägandena (som i detta avseende kan jämföras med muntlig bevisning).

Förhören med målsägandena har spelats upp för rätten och det finns även en nedteckning av dem i förundersökningsprotokollet (s. 15-63).

Det bör först noteras att det är en brist i utredningen att Zoran Tadic genom en offentlig försvarare inte fått närvara vid förhören med flickorna. Det framgår att det redan när polisanmälan gjordes, den 14 januari 2013, fanns en utpekad misstänkt; Zoran Tadic. Han har dock den 30 januari fått en offentlig försvarare förordnad och varken den försvararen eller den nuvarande har begärt att kompletterande frågor ska ställas till flickorna. Den omständigheten att Zoran Tadic eller försvarare inte kunnat medverka vid förhöret, bör därför inte tillmätas någon avgörande betydelse.

Zoran Tadic har genom sin nuvarande offentlige försvarare anmärkt att det ställs ledande frågor till målsägandena. Tingsrätten kan inte dela denna uppfattning; några ledande frågor ställs men det är ofta nödvändigt när det gäller förhör med barn. Det har dock inte varit fråga om ledande frågor i några väsentliga delar med ett undantag som bör kommenteras.

Det som avses är när förhørsledaren frågar Wilma Alkeberg ”var det nåt om papper” (se s. 41 fup). Denna fråga kommer utan att Wilma själv nämnt något om papper. Det bör då anmärkas att Saga Karlsson hördes av polis före det att Wilma hördes och att Saga i sitt förhör lämnade uppgifter om hantering av papper i visst avseende. Det kan vara fråga om ett förbiseende från förhørsledarens sida eller ett medvetet försök att få uppgifter i frågan. Under alla förhållanden får förhørsledaren ingen information i frågan eftersom Wilma säger att hon inte minns någonting om

papper. Den ledande frågan medför således inte någon otillbörlig påverkan på Wilma utan tvärtom innebär Wilmas, beträffande denna detalj, avvikande berättelse att risken för att flickorna talat sig samman förefaller mindre.

Med ovan anmärkningar går tingsrätten över till att närmare värdera målsägandenas berättelser.

Wilma Alkeberg och Saga Karlsson har var för sig lämnat trovärdiga berättelser, de förefaller självupplevda och finns inget i respektive berättelse som ger anledning att misstänka att den är fabricerad och inövad. Deras berättelser är inte identiskt lika och det finns väsentliga detaljer – t.ex. uppgiften om användning av papper av typen hushållspapper (se s. 21 och 27 fup) – som gör deras berättelser unika. De använder inte uttryck som kan synas härröra från vuxna personer utan de har ett språk och ordförråd som väl speglar deras ålder. Det är naturligt att målsägandena i någon mån pratat om händelsen eftersom de varit med om något tillsammans men deras berättelser är inte så lika att det finns anledning att tro att de diskuterat händelsen ingående. Sammantaget gör tingsrätten bedömningen att det stöd som berättelserna ger varandra, medför att målsägandenas uppgifter förefaller vara tillförlitliga.

Det bör dock även övervägas om det finns någon rimlig anledning till att flickorna skulle beljuga Zoran Tadic.

Det finns inte något stöd i utredningen för att någon vuxen person varit inblandad: Det förefaller helt osannolikt att flickorna på eget bevåg – dvs. utan inblandning av vuxna – skulle få för sig att hitta på denna händelse och sedan även hitta på ett omständligt sätt att göra vuxna personer i deras omgivning uppmärksamma på fabrikationen. Det finns här flera omständigheter som talar emot ett sådant scenario. Det finns inget stöd i utredningen för att flickorna skulle haft anledning att hysa agg mot Zoran Tadic, tvärtom talar utredningen, framförallt uppgifter som lämnats av

den tilltalades son Daniel Tadic, för att Zoran Tadic i vissa avseenden fungerat som en viktig vuxenkontakt för Wilma; en ”extra morfar” som Daniel Tadic uttryckt det. Utifrån de uppgifter som Daniel Tadic lämnat förefaller det helt osannolikt att Wilma skulle haft anledning att fabricera den händelse som åtalet avser.

En ytterligare omständighet av betydelse är hur händelsen kommit till polisens kännedom: Händelsen ska ha utspelat sig ett par år före det att polisanmälan gjordes. Saga har lämnat mycket trovärdiga uppgifter om hur hon kom att vara i närheten av Wilmas hus och därmed även den tilltalades hus och att hon då kommit att tänka på händelsen och nämnt det för sin kamrat Felicia som senare fört saken på tal vid middagsbordet inför bl.a. Sagas pappa. Om barnen hittat på själva händelsen förefaller sättet att göra vuxna uppmärksamma på historien vara alltför avancerat för barn i målsägandenas ålder.

Även den omständigheten att flickorna förlägger händelsen så långt tillbaka i tiden förefaller, om den är påhittad, märklig.

Zoran Tadic har pekat på möjligheten att det talats om pedofiler i skolan och att det i målsägandenas skola gått en flicka som varit utsatt för en pedofil som togs av polis i Jönköping för några år sedan. Denna teori har inget som helst stöd i utredningen och kan avfärdas. Även om det i skolan eller i annan miljö varit tal om pedofiler, vilket inte är osannolikt, finns det alltså i utredningen inget stöd för att detta varit uppkomsten till en påhittad historia. Sådant tal skulle eventuellt kunna vara en del av förklaringen till att händelsen kom till vuxnas kännedom.

Målsägandena uppgifter bör även ställas mot vad Zoran Tadic berättat. Det bör därför kort redovisas vad Zoran Tadic berättat om en händelse som enligt honom möjligen ligger bakom de berättelser som målsägandena lämnat: Någon gång i maj 2011 stod han i sitt garage/verkstad när Wilma och Saga kom in och helt plötsligt, bakifrån, drog Wilma – i ett ryck – ner hans Adidas-shorts och samtidigt hans

kalsonger och när han därpå vände sig om kunde de se hans penis. Han frågade dem vad de höll på med och Wilma sa då att hon ville se hans snopp vilket Saga instämde i. Till saken hör då att han på grund av underlivsbesvär har flytningar från penis och han har som regel därför alltid papper i sina kalsonger (jfr uppgifter i åberopade läkarintyg). Han blev upprörd över händelsen men han talade aldrig om för någon vad som hänt; han berättade inte för Marcus Alkeberg, som han uppgicks en del med, om vad som hänt eftersom han inte ville att denne skulle bli arg på dottern. Den enda förklaring han har till varför Wilma ljuger är att hon är rädd för sin far då det har varit stökigt i familjen Alkeberg och mycket bråk mellan hennes föräldrar. Wilma kan nog vara svartsjuk på hans barnbarn. Han har ingen förklaring till varför Wilma först nu berättar.

Den berättelse som Zoran Tadic lämnat är märklig ur flera synvinklar: Det förefaller högst osannolikt, om än inte helt uteslutet, att barn i sju-åttaårsåldern skulle få för sig att göra så som han berättat mot en vuxen person. Det förefaller vidare mindre sannolikt att, för det fall vad han berättar är korrekt, kalsongerna skulle ha följt med i ett ryck i shortsens. Hans omedelbara reaktion – att vända sig om med blottat kön – förefaller märklig eftersom det normala i en sådan situation torde vara att omgående dra upp kalsonger och shorts igen *innan* man vänder sig om. Tingsrätten har inte fått del av vilka uppgifter den tilltalade lämnat innan han fick del av de berättelser som målsägandena lämnat, men hans uppgifter förefaller vara tillrättalagda för att passa med vissa besvärande detaljer som båda målsägandena lämnat om ”vitt klet” och som Saga lämnat om papper. Sedan kan det tyckas märkligt att, om den av honom beskrivna händelsen inträffat, han inte talade med Wilmas och Sagas föräldrar om det, eftersom det i den situationen fanns all anledning att tillrättavisa deras beteende. Särskilt märkligt förefaller det med tanke på den relativt nära relation den tilltalade, enligt hans egna uppgifter, hade med Wilmas far Marcus Alkeberg.

Daniel Tadic har lämnat uppgifter utan egentlig relevans i målet men i korthet tror han att Wilma ljuger eftersom hon inte fått tillräcklig uppmärksamhet hemma och att en granne berättat för honom att en flicka som varit utsatt för en pedofil, gått i parallellklass till Wilma och att den flickan pratat ganska mycket om vad hon varit med om, vilket kan vara en förklaring till Wilmas påståenden (se om den hypotesen ovan). De uppgifter som vittnet lämnar föringar inte i något avseende åklagarens bevisning.

Utifrån de övervägandens om redovisats gör tingsrätten bedömningen att målsägandenas uppgifter kan ses som tillförlitliga och de kan därmed läggas till grund för prövningen av åtalet.

Genom vad som nu sagts är styrkt att Zoran Tadic blottat sin penis för målsägandena vilket är att bedöma som åklagaren gjort, dvs. sexuellt ofredande.

Av målsägandenas berättelser framgår att Zoran Tadic även onanerat och fått utlösning inför flickorna, men de gärningsmomenten saknas i åklagarens gärningsbeskrivning. Fråga uppstår då om tingsrätten kan döma Zoran Tadic även för detta beteende.

Utgångspunkten vid tolkning av ordalagen i gärningsbeskrivningen bör vara att den tilltalade inte ska behöva räkna med att försvara sig mot andra gärningsmoment än sådana som man allmänt har anledning att ta i beräkning vid en läsning av *gärningsbeskrivningen* utifrån normalt språkbruk. Det är alltså gärningsbeskrivningen som sätter ramen för prövningen och inte rent allmänt vad som förekommit under huvudförhandlingen. Begreppet ”blotta sig” har en relativt klar språklig innebörd och är inte liktydig med sexuellt ofredande, en brottsrubricering som har ett vidare tillämpningsområde (jfr. NJA 1994 s. 268 /äldre straffrätt/). I det aktuella fallet finns det alltså inget behov av att tolka

gärningsbeskrivningen, eftersom lydelsen är språkligt klar. Rätten bör vara försiktig med processledning om det som framkommer genom utredningen talar för att den tilltalade har gjort sig skyldig till en annan (eller ytterligare) gärning än som rymms inom åklagarens gärningspåstående (se bl.a. Roberth Nordh, Processens ram i brottmål, 3 uppl., bl.a. s. 41). I detta fall har dessutom framkommit av förhöret med Wilma att det – utöver uppgiften om onani m.m. inför flickorna – funnits misstankar om andra övergrepp mot henne.

Begreppet gärning i 30 kap. 3 § rättegångsbalken ska inte förstås som brottslig gärning och inte heller som ett påstående om brottslig gärning; det ankommer på åklagaren att för domstolen presentera ett *faktiskt händelseförlopp* som påstås dels ha inträffat, dels vara brottsligt och det är sedan domstolen som auktoritativt har att avgöra om händelseförloppet inträffat liksom om och på vilket sätt det är att rättsligt bedöma som brottsligt. Det sagda har betydelse för den rättskraft som domstolens avgörande har, se 30 kap. 9 § RB, jfr t.ex. NJA 1987 s. 102. (De nu aktuella momenten i det aktuella händelseförloppet har varit kända under i princip hela polisutredningen och det är därför märkligt att gärningsbeskrivningen inte beskriver händelseförloppet dvs. innehåller de moment som målsägandena lämnat uppgifter om, utan i stället endast innefattar att den tilltalade ”blottat sig”.)

Slutsatsen av vad som nu sagts är att Zoran Tadic inte kan dömas även för de moment i händelseförloppet som innebär att han inför flickorna onanerat och fått utlösning. Zoran Tadic har, utifrån vad som nu sagts, gjort sig skyldig till brott genom att han visat sitt könsorgan för målsägandena.

För att Zoran Tadic ska kunna dömas för brott i enlighet med gärningsbeskrivningen krävs även att det är ställt utom *rimligt* tvivel att han blottat sig för flickorna under den tidsperiod som anges i gärningsbeskrivningen. Skulle det exempelvis finnas rimligt utrymme för att händelsen utspelade sig i maj 2011 (den

händelse som den tilltalade berättat om) kan åtalet inte bifallas. Tingsrätten är således bunden till den tid som åklagaren anger i gärningsbeskrivningen och det ligger inte heller i denna fråga på domstolen att genom processledning få till stånd justering av gärningsbeskrivningen.

I frågan om tidpunkt för åtalad gärning gör tingsrätten följande överväganden.

Wilma har lämnat uppgifter om att hon är relativt säker på att hon hade börjat i första klass och att hon inte hade börjat i andra klass samt att det var relativt fint väder. Även Saga har lämnat uppgifter om att hon är relativt säker på att det var i första klass eller möjligen precis i början av andra klass. Hon är säker på att det inte var före första klass eftersom hon då knappt kände Wilma. Saga är säker på att det var sommar. Att det bör ha varit under tiden maj-augusti har stöd i uppgiften om att flickorna hjälpte till med att samla upp gräs efter klippning. Utifrån angiven utredning finner tingsrätten det ställt utom rimligt tvivel att händelsen inträffat i slutet av den period då de gick i första klass eller senast i början av höstterminen i andra klass, dvs. den tidsperiod som anges av åklagaren i gärningsbeskrivningen.

Genom vad som sagts ovan är styrkt att Zoran Tadic gjort sig skyldig till brott helt i enlighet med åklagarens gärningsbeskrivning.

Straffet för att blotta sig ligger i spannet mellan måttliga och höga böter. Det ska i det aktuella fallet beaktas att målsägandena vid tillfället var endast sju respektive åtta år och att det är fråga om två målsäganden, vilket innebär att det är fråga om två brott (ett brott mot var och en av dem). Utifrån dessa överväganden gör tingsrätten bedömningen att brottens sammantagna straffvärde motsvarar relativt höga böter; 150 dagsböter. Storleken av varje dagsbot bestäms utifrån den tilltalades ekonomiska situation.

Genom att visa sitt könsorgan för målsägandena har han allvarligt kränkt deras integritet. 5 000 kr motsvarar minsta belopp då ersättning för kränkning ska utgå och yrkade belopp är då skäliga. Skadeståndsyrkandena ska alltså bifallas.

Då den tilltalade döms för brott som har fängelse i straffskalan ska han betala en avgift till Brottsofferfonden.

Andreas Grudemo och Inger Rönnbäck ska ersättas för arbete m.m. enligt respektive begäran; för Inger Rönnbäcks del gör tingsrätten bedömningen att det föreligger särskilda skäl som förutsätts i 21 kap. 10 § 4 st. rättegångsbalken för ersättning för merkostnader, eftersom den tilltalade varit missnöjd med sin ursprungliga offentlig försvarare och tillåtits byta sådan i ett relativt sent skede i processen. Den tilltalade har ekonomisk förmåga att återbetala viss del av dessa kostnader.

Hur man överklagar; se bilaga

Skrift med överklagande ska ställas till Göta hovrätt men ges in till tingsrätten senast den 20 november 2013. Prövningstillstånd krävs.

På tingsrättens vägnar

Ulf Ljungdahl

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt
6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad. Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.